

**KONWENT PRZEWODNICZĄCYCH SEJMIKÓW WOJEWÓDZTW RP
MAZOWIECKIE 2026**

Załącznik do uchwały nr 2/26
Konwentu Przewodniczących
Sejmików Województw RP
z dnia 17 września 20206 r.

Apel

Konwentu Przewodniczących Sejmików Województw Rzeczypospolitej Polskiej

z dnia 17 września 2026 r.

w sprawie wzmocnienia roli regionów w procesie transformacji energetycznej

Konwent Przewodniczących Sejmików Województw Rzeczypospolitej Polskiej, dostrzegając skalę wyzwań związanych z transformacją energetyczną, wskazuje na konieczność wzmocnienia roli samorządów województw w kształtowaniu, koordynowaniu i wdrażaniu polityki energetycznej państwa. Samorządy województw jako podmioty łączące cele krajowe z potrzebami lokalnymi, odgrywają istotną rolę w kształtowaniu warunków rozwoju energetyki, ochrony środowiska oraz zrównoważonego rozwoju. Skala i złożoność procesów transformacyjnych wymagają jednak wzmocnienia pozycji regionów oraz stworzenia spójnego systemu współpracy pomiędzy administracją rządową i samorządową.

Obecne kompetencje samorządów województw ograniczają się przede wszystkim do opiniowania projektów założeń do planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe sporządzanych przez gminy, opiniowania dokumentów związanych z funkcjonowaniem systemu elektroenergetycznego, wskazywania kierunków rozwoju energetyki w strategiach rozwoju województw oraz sporządzania planów obszarów przyspieszonego rozwoju odnawialnych źródeł energii.

Niezwykle ważnym obszarem działalności województw w ramach transformacji energetycznej jest realizacja zadań związanych z ochroną powietrza. Mimo ścisłego związku pomiędzy transformacją energetyczną a poprawą jakości powietrza, działania te nie są obecnie odpowiednio zintegrowane, co wynika przede wszystkim z ograniczonych kompetencji oraz braku wystarczających narzędzi formalno-prawnych pozostających w dyspozycji samorządów województw.

Przykładem ograniczonego wpływu województw na procesy związane z transformacją energetyczną są plany rozwoju przedsiębiorstw energetycznych. Projekty tych planów podlegają uzgodnieniu z Prezesem Urzędu Regulacji Energetyki pod względem zgodności z przepisami prawa i założeniami polityki energetycznej państwa. W toku tego procesu zasięgana jest również opinia właściwego miejscowo zarządu województwa, jednak zakres tej opinii nie został jednoznacznie określony w przepisach, co ogranicza możliwość realnego wpływu regionów na kierunki rozwoju infrastruktury energetycznej.

Kolejnym przykładem niedoskonałości obecnych rozwiązań są plany obszarów przyspieszonego rozwoju instalacji odnawialnych źródeł energii (OPRO). W obecnym stanie prawnym plany OPRO sporządzane przez samorządy województw nie stanowią rzeczywistego narzędzia planowania rozwoju odnawialnych źródeł energii. Są one w istocie wynikiem zestawienia danych i opracowań przygotowanych przez inne podmioty w szczególności map potencjału odnawialnych źródeł energii, map wrażliwości środowiskowej oraz dokumentów planistycznych gmin. Jednocześnie obowiązujące regulacje nie pozostawiają organom województwa realnej możliwości odmowy uwzględnienia obszarów wskazywanych przez gminy, jeżeli spełniają one ustawowe kryteria, nawet w sytuacji, gdy ich parametry przestrzenne lub uwarunkowania ekonomiczne utrudniają lub uniemożliwiają realizację inwestycji.

W związku z powyższym Konwent Przewodniczących Sejmików Województw RP prezentuje spójne stanowisko samorządów obejmujące w szczególności następujące postulaty legislacyjne i systemowe polegające na:

1. Jednoznacznym określeniu roli samorządów województw w kształtowaniu regionalnej polityki energetycznej, w tym regionalnej struktury paliwowej oraz wyposażenie urzędów marszałkowskich w odpowiednie narzędzia prawne, finansowe i organizacyjne umożliwiające skuteczniejsze oddziaływanie na rozwój energetyki i infrastruktury sieciowej.
2. Przekazaniu części kompetencji decyzyjnych w obszarze odnawialnych źródeł energii na poziom regionalny, w szczególności w zakresie instrumentów wsparcia wynikających z ustawy o odnawialnych źródłach energii, co pozwoli na lepsze dostosowanie mechanizmów wsparcia do lokalnych uwarunkowań oraz specyfiki energetyki rozproszonej i prosumenckiej.
3. Utworzeniu instrumentu wsparcia transformacji energetycznej i niwelowania ubóstwa energetycznego w porozumieniu z samorządami.
4. Wsparciu i współpracy w budowaniu zasobów kadrowych: transformacja stwarza nowe specjalizacje i wymaga łączenia wiedzy technicznej z umiejętnościami zarządczymi, cyfrowymi i społecznymi. Budowanie tak szerokich kompetencji wymaga partnerstwa wielu instytucji, wpisania potrzeb kompetencyjnych do kluczowych działań oraz zapewnienia stabilnego finansowania specjalistycznych zespołów w administracji samorządowej, regionalnych centrów doradztwa oraz kadr doradców energetycznych wspierających gminy i mieszkańców w przygotowywaniu i wdrażaniu inwestycji.
5. Wprowadzeniu rozwiązań prawnych ograniczających istniejącą lukę informacyjną i zapewniających samorządom oraz odbiorcom energii szerszy dostęp do danych dotyczących zużycia i zapotrzebowania na energię.
6. Utworzeniu trwałego mechanizmu wielopoziomowego dialogu i konsultacji pomiędzy administracją rządową a samorządami województw w zakresie polityki energetyczno-klimatycznej, opartego na rzetelnych analizach i danych regionalnych, które to konsultacje powinny być uwzględniane przy opracowywaniu i aktualizacji dokumentów oraz przepisów na poziomie krajowym.

Wobec powyższego Konwent Przewodniczących Sejmików Województw RP apeluje do Prezesa Rady Ministrów, Ministra Klimatu i Środowiska oraz Ministra Energetyki o rozpoczęcie procesu analizy możliwości rozszerzenia kompetencji i określenia roli regionów w transformacji energetycznej oraz podjęcie wspólnych prac nad proponowanymi zmianami.

Przewodniczący Konwentu
Przewodniczących Sejmików
Województw Rzeczypospolitej Polskiej

Ludwik Rakowski

Stanowisko otrzymują:

1. Pan Donald Tusk – Prezes Rady Ministrów.
2. Pani Paulina Hennig-Kloska – Minister Klimatu i Środowiska.
3. Pan Miłosz Motyka – Minister Energii.